

Asia: VN/2801/2026

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi jätelain ja harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Laki jätelain muuttamisesta & säännöskohtaiset perustelut

15 §. Jätteiden lajittelu- ja erilliskeräysvelvollisuus

Lassila & Tikanoja Oyj (jatkossa L&T) alleviivaa laadukkaan lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteen merkitystä ja ensisijaisuutta korkealuokkaisen ja kustannustehokkaan kierrätyksen aikaansaamiseksi. Tämä onkin Suomen varsinainen pullonkaula ja juurisyy siihen, että kierrätys ei ole kehittynyt toivotulla tavalla. Erilliskerätyt ja puhtaat materiaalit kiertävät hyvin, mutta yhdyskuntajätteestä lajitellaan vasta 56 %. Sekajätteessä on edelleen 80 % kierrätyskelpoisia materiaaleja.

Erilliskeräysvelvoitteita on portaittain kasvatettu, mutta sekajätteen suhteellinen osuutta ei ole onnistuttu juurikaan vähentämään. Tarkoitus ymmärtääksemme on myöhemmin säätää erilliskeräys- ja lajitteluvälvoitteista asetuksen kautta. Uusia kiristyksiä asettaessa kannattaisi tarkasti punnita niiden vaikuttavuudet suhteessa kustannuksiin. Biojätteen osalta erilliskeräysvelvoite on ollut olemassa jo vuosia, mutta edelleen sekajätteessä on 30 % biojätettä.

L&T kannattaa lähtökohtaisesti aloitteita, joilla vahvistetaan jätteen syntypaikkalajittelun ja erilliskeräyksen asemaa. Kannattamme myös esitettyä 4 momentin lisäystä. Ajatus on oikea, mutta samalla huomautamme, että sitä on erittäin vaikea valvoa, jolloin sen vaikuttavuus korkealaatuisen kierrätyksen edistämiseksi jää marginaaliseksi.

Uusien kieltojen ja velvoitteiden rinnalle tai sijaan tarvitaan taloudellisia ohjauskeinoja, esim veroa, joka kohdistuisi sekajätteeseen tai sen polttamiseen. Näin laadulliseen lajitteluun saadaan myös luotua taloudellinen kannuste.

15 c §. Kielto kerätä kierrätyskelpoista tai uudelleenkäytön valmisteluun soveltuvaa jätettä energiajätteenä

Tuemme elinkeinojärjestöjen tekemää aloitetta energiajätteen erilliskeräyksen kieltämiseksi yhtenä keinoa edistää pakkausjätteiden kierrätystä. Samalla muistutamme, että valtaosa energiajätteestä kerätään toimijoilta, joilla on jo olemassa olevan jätelain nojalla velvoittaa pakkausjätteiden lajitteluun ja erilliskeräämiseen. Oman datamme perusteella arvioimme, että yritysmuovipakkausten talteenotto on lähtenyt voimakkaaseen kasvuun vuoden 2024 kesästä alkaen. Nyt ehdotettu kiello

voi vauhdittaa tätä muutosta. Laadukkaan lopputuloksen aikaansaamiseksi tarvitaan aikaan, muutoin on vaara, että materiaalit ohjautuvat sekajätteeseen.

Arvioimme, että muutoksen vaikuttavuus tulee jäämään melko marginaaliseksi. Huomattavasti suurempi vaikuttavuus saavutettaisiin tehokkaalla biojätteen erilliskeräyksellä ja taloudellisilla ohjauskeinoilla.

21 a §. Kiinteistön haltijan tiedonjakovelvollisuus

Kannatamme ehdotusta.

21 b §. Jätehuoltopalveluiden laatuvaatimukset ja palveluita tarjoavan neuvontavelvollisuus

Kannatamme ehdotusta. Toki jo nyt palveluun kuuluu tyypillisesti neuvonta ja koulutus sen varmistamiseksi, että asiakas ja erityisesti asiakkaan henkilöstö tuntevat määräykset ja ohjeet lajittelun suhteen.

22 §. Valtion viranomaiset

-

57 §. Tuotteen jakelijan tiedottamisvelvollisuus

Kannatamme ehdotusta ja kaikkia toimenpiteitä, joilla lajittelu tehdään mahdollisimman helpoksi.

93 §. Jäteneuvonta ja -tiedotus

100 §. Ilmoitus keräystoiminnasta jätehuoltorekisteriin

121 §. Velvollisuus laatia siirtoasiakirja

-

122 §. Tiedonsaantioikeus

-

124 §. Tarkastukset ja valvontasuunnitelmat

-

Voimaantulosäännös

Laki harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:n muuttamisesta & säännöskohtaiset perustelut

6 §. Velvoitteidenhoitoselvityksen käyttötarkoitus

-

Muuta huomioitavaa

Mahdolliset muut huomiot hallituksen esitysluonnokseen

Jätelailla ja tulevalla asetuksella pyritään parantamaan kierrätystä erilaisten kieltojen ja velvoitteiden kautta sekä panostamalla neuvontaan.

Edelleen jäämme kaipaamaan tiukempia taloudellisia ohjauskeinoja halutun muutoksen aikaansaamiseksi. Vaikeasti valvottavilla kielloilla ilman sanktioita ei välttämättä saavuteta riittävää vaikuttavuutta.

Suomi maksaa vuosittain muovipakkausten polttamisesta lähes 100 miljoonan euron sanktiota EU:lle. Tämä maksu tulisi kohdentaa sekajätteeseen syntypaikkalajittelun kannustamiseksi.

Mikkonen Jorma
Lassila & Tikanoja Oyj